

BAĞ SIYAH YAPRAKBİTİ

[(*Aphis illinoisensis* (Shimer) (Hom.: Aphididae)]

Uzm. Naim ÖZTÜRK*

*Adana Ziraat Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü

- ◆Bağ siyah yaprakbiti (*Aphis illinoisensis*), bir Amerikan Bağ yaprakbiti türü olup, zararlının ABD dışında diğer ülkelerde bulunduğu dair bir kayıt bulunmamaktadır.
- ◆*A. illinoisensis*, ABD'nin dışında ilk olarak 2002 yılında Türkiye'de Doğu Akdeniz Bölgesi (Adana, Hatay ve Kilis) bağlarında kayıt edilmiştir (Öztürk ve Canıhoş, 2002).

Photo by Naim Öztürk

Photo by Naim Öztürk

Bağ siyah yaprakbiti (*Aphis illinoisensis*)'nin bireyleri

Photo by Naim Öztürk

Tanımı ve yaşayışı: *A. illinoisensis* bireyleri küçük, oldukça parlak ve koyu kırmızı-kahverengi-siyahımsı renktedir. Corniculusları birbirinden ayrı, uzun ve iyi gelişmiştir. Vücut uzunluğu kanatlı formlarda 1.3-2.0 mm, kanatsız formlarda ise 1.6-1.9 mm civarındadır.

◆Kışı, Siyah akdiken (*Viburnum prunifolium*)'in tomurcukları etrafında yumurta döneminde geçirir. Yumurtalar, erken ilkbaharda 2-3 haftalık bir periyot içerisinde açılır ve nimfler çıkar.

◆*A.illinoisensis* kanatlı bireyleri, asmalara geçmeden önce partenogenetik (döllemsiz) birkaç döl verir.

◆Asmanın genç sürgün ve yapraklarında koloniler halinde beslenerek, fumajin oluştururlar. Ayrıca, yüksek popülasyonlarda salkıma da geçerek, dane dökümüne yol açarlar.

Photo by Naim Öztürk

◆ Sonbaharda kanatlı bireyler oluşarak, kışlamak için tekrar akdikene göç ederler. Burada bir süre beslendikten sonra erkek ve dişi bireyler meydana gelir. Daha sonra çiftleşerek, kışı geçirmek üzere yumurta bırakırlar.

◆ Kuru hava, *A. illinoisensis*'in popülasyonunda artışa neden olmaktadır.

◆ Asma, *A. illinoisensis*'in ikinci dereceden konukçusudur. *Vitis vinifera*, *V. tiliaefolia* ve *Cissus sicyoides* (üzüm çeşitleri)'in yabani ve kültür formları zararlıının konukçuları arasındadır.

◆ *A. illinoisensis*, önemli bir virüs (Papaya Ringstop Virüs (PRV), Watermelon Mosaic Virüs- 2 (WMV-2), Cucurbit Poty Virüs (CPV) ve Zucchini Yellow Mosaic Virüs (ZYMV) vektörüdür.

◆ Zararlı, söz konusu illerde ev çardakları ve açık bağ alanlarında lokal olarak bulunmuştur.

◆ Bağ siyah yaprakbiti'nin, Türkiye'ye muhtemelen Amerikan asma anacı veya diğer üzüm çeşidi çelikleriyle yumurta döneminde girmiş olabileceği düşünülmektedir.

MÜCADELESİ

◆ Bağ siyah yaprakbiti'ne karşı özel bir mücadele programına gerek yoktur. Zararlıının mücadelesinde, kültürel uygulamalara (terbiye şekli, yaz budaması, yabancıot temizliği vb.) ağırlık verilmelidir. Popülasyon yoğunluğu durumunda ise, ilaçlamalar ya diğer bağ zararlıları ile entegre edilmeli veya tüm bağ alanı yerine bulaşık omcalar ilaçlanmalıdır.

◆ Asmalar, yaprakbitlerine karşı oldukça dayanıklı olup zararı tolere edebilmektedir.

◆ Genel olarak, yaprakbitlerinin doğada bir çok doğal düşmanları bulunmaktadır (*Coccinella septempunctata*, *Chrysoperla carnea*, *Orius* sp., *Syrphus* sp., *Aphidius* sp. vb.). Eğer hatalı bir uygulama yapılmaz ise, normal koşullarda bu yararlı türler doğada yaprakbitlerini baskı altında tutabilmektedir.

Aphidius sp.

Photo by Naim Öztürk

Coccinellid sp.

Syrphus sp.

Photo by Naim Öztürk

KAYNAKLAR

Blackman, R. L. and V. F. Eastop, 1989. Aphids on the World's Crops. An Identification and Information Guide. Department of Entomology British Museum (Natural History), 228 p.

Pfeiffer, D.G. and P. B. Schultz, 1986. Major Insect and Mite Pests of Grape in Virginia. Va. Coop. Ext. Serv. 444-567 p. (everest.ento.vt.edu/Fruitfiles/grapeaphid.html)

Öztürk, N. ve E. Canıhoş, 2002. Doğu Akdeniz Bölgesi Bağlarında Görülen Önemli Hastalık ve Zararlılar İle Mücadele Yöntemleri. Türkiye V. Bağcılık ve Şarapçılık Sempozyumu Bildirileri, 5 – 9 Ekim 2002 / Cappadocia (Nevşehir), s.: 276 – 283.